

بیاتا گل بر

سرمقاله

مسئولیت برنامه‌ریزان درسی و آموزشی*

دکتر بتول عطاران

بیاتا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم
فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو در اندازیم

اگر غم لشگر انگیزد که خون عاشقان ریزد
من و ساقی به هم سازیم و بنیادش در اندازیم

حافظ

با تکنیک‌های بومی مهار کنند و آن‌را به خدمت خود درآورند، قطعاً فناوری، جهان پیرامون ما را تسخیر خواهد کرد و چه بسا که معلمین ما در حصار خودخواهی‌ها و خودباوری‌های فردی و آموزشی اسیر شوند و نسل آینده را در مورد پرورش خلاقیت، پیامدها و عملکردهای جدید فناوریانه چشم بسته نگه دارند.

سرعت خارق‌العاده فناوری، به تربیت انسان‌های خلاق، سخت‌کوش و معاصر زیست نیازمند است، که یقیناً با توقف و تأمل سازگار نیست و بیش از هر چیز به **سرعت** و **درایت** نیاز دارد. سرعت برای بومی‌سازی و دستیابی به فناوری‌های نو و درایت برای جذب و استفاده به موقع و به هنگام برای پر کردن خلأهای موجود آموزشی که نیازمند جهانی اندیشیدن و منطقه‌ای عمل کردن است. چالش‌های جهانی، انسان‌هایی با بینش نو را می‌طلبد تا بتوانند برای فایز آمدن بر چالش‌های پیش‌رو، نه تنها به یک یا چند فرد بلکه به آموزش و پرورش کشور خدمت‌رسانی کنند و اندیشمندان خلاق، جوان، با ایمان و پرنرزی را تربیت نمایند، آن گونه که توانایی تفکر خلاق و کار گروهی را برای پیش‌برد فناوری و

فرآیند آموزش فقط در مدرسه اتفاق نمی‌افتد، آموزش زیستن است و زیستن یعنی آموزش گرفتن. امروزه آموزش بر بال رسانه‌ها و رسانه‌ها بر بال فناوری‌ها آرمیده‌اند. معلمین و مدرسین ما هم اگر به آموزش فکر می‌کنند چاره‌ای به جز این ندارند که آموزش فناوریانه را جدی بگیرند.

بحثی که امروزه تحت عنوان شکاف دیجیتالی بین کشورهای رشد یافته و کشورهای در حال رشد مطرح شده، بحثی بسیار جدی و عمیق است و بازنگری اساسی و ریشه‌ای آن را در بطن آموزش‌های رایج می‌طلبید؛ جهانی شدن و جهانی اندیشیدن! تنها عاملی که می‌تواند اختلاف بین کشورها را کمتر نماید آموزش و دانش‌اندوزی است؛ البته نه با روش‌های قدیمی و منسوخ گذشته. اصلاً فناوری به زیستگاهی فناوریانه نیاز دارد و حامی و پرورش دهنده آن نیز، کسی جز انسان مترقی معاصر نیست.

تحولات سریع و روبه رشد فناوری به ما می‌گوید که نمی‌توان با سرعت لاک‌پشت، خرگوش فناوری را شکار کرد و اگر معلمین ما نتوانند این‌ا عجبویه قرن را در قالب حصارهای نوین آموزشی

افسانه‌نویسیم...

هیچ کس منتظر خواب تو نیست
که به پایان برسد
لحظه‌ها می‌آیند
سال‌ها می‌گذرند
و تو در قرن خودت می‌خوابی
هیچ پروازی نیست
که رساند ما را به فضای دو هزار
و به قرن دگران
مگر انگیزه و عشق
مگر اندیشه و علم
مگر آئینه و صلح
و تقلا و تلاش
بخت، از آن کسی است
که مناجات کند با کارش
و در اندیشه یک مسئله خوابش ببرد
و کتابش را بگذارد در زیر سرش
و ببیند در خواب
حل یک مسئله را
باز با شادی درگیری یک مسئله بیدار شود**

پی‌نوشت
* این سرمقاله با همکاری مهندس ابوالقاسم جاریانی، معاون پیشین بخش صنعت دفتر برنامه‌ریزی و تألیف، تهیه شده است.
** سروده مجتبی کاشانی

نوآوری‌های جدید داشته باشند و این مهم قطعاً با آموزش متمرکز به سبک و سیاق سنتی محقق نخواهد شد. به راستی چه باید کرد؟ برای تربیت افراد خلاق و فکور، لازم است سنگ بنای این‌گونه آموزش‌ها در مدارس گذاشته شود، آینده صنعت و آموزش به تربیت و وجود افرادی خلاق و فکور وابسته است و آینده‌سازان فردای ایران، معلمین دلسوز، توانمند و قدرتمندی هستند که با تکیه بر دانش‌های نوین و فناوری‌های جدید با جهان‌اندیشی، نسلی نو و خلاق را برای ساختن ایرانی سرفراز و سربلند تربیت نمایند. تجربه‌های جهانی گواه این مدعاست که در صورتی می‌توان موفق شد که جهانی‌اندیشید و منطقه‌ای عمل کرد. هم‌چنین آموزش باید با خلاقیت و مهارت فراگیری مستمر و مادام‌العمر همراه باشد. زیرا در شرایط حساس فعلی باید به سرعت حرکت کرد تا در باتلاق عقب‌ماندگی غوطه‌ور نماند و اخذ تصمیم بر عهده برنامه‌ریزان درسی و آموزشی و کلید ترقی در دست معلمین کشور است.